

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО–НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

МАТЕРІАЛИ
ІV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ІV міжнародної науково-практичної конференції 5 – 8 жовтня 2016 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2016. – 318 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – к.е.н., доцент, директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ
Редакційна колегія:

Савенко І.І. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., доц., Купріна Н.М. – к.е.н., доц., Агеева І.М. – к.е.н., доц., Рогатіна Л.П. – к.с.н., доц.

Тези доповідей додаються за оригіналами
рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за
зміст та сутність наданих матеріалів

ЗМІСТ

1. АГРОПРОДОВОЛЬЧА СФЕРА ЯК ОБ'ЄКТ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ Самофатова В.А. 2. ПРОБЛЕМИ РИНКУ НАСІННЯ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО Слесар Т.М. 3. ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Фомічова К.Б. 4. АНАЛІЗ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ З ВИРОБНИЦТВА МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ Дідух С.М., Федорова Т.С. 5. СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕРЧАНДАЙЗИНГУ В ТОРГІВЕЛЬНИХ МЕРЕЖАХ Лозовська Г.М. 6. МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ МАРКЕТИНГОВИХ ТА ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ Савенко І.І., Пасчина Г.П., Баратинська О.С. 7. ЧИННИКИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОБЛЕМИ Ткачук Т.І, Павленко Г.М. 8. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ Салюк-Кравченко О.О. 9. СМЫСЛЫ ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ САМООРГАНИЗУЮЩИХСЯ ГРУПП ЖИТЕЛЕЙ ГОРОДА Великий П.П., Бочарова Е.В.	10 16 20 25 31 34 38 42 51	10. РИСКИ ТАНСФОРМАЦИИ СОЦИО-КЛЬТУРНОЙ СФЕРЫ РОССИЙСКОГО СЕЛА: ОПЫТ РЕГИОНАЛЬНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ Салахутдинова Р.Р., Вологжина Е.Р. 11. СОВРЕМЕННЫЕ РИСКИ РЕСТРУКТУРИЗАЦИИ АГРОПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ СФЕРЫ: ОТ ГЛОБАЛЬНОГО К ЛОКАЛЬНОМУ Нечипоренко О. В. 12. ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АПК Гамма Т.М. 13. ПРОДОВОЛЬСТВЕННАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ УКРАИНЫ, МИНИМИЗАЦИЯ УГРОЗ Руммо В.В. 14. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ І ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ Басюркіна Н.Й. 15. ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ Дідух С.М., Мініна В.О. 16. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ Крупіна С.В. 17. ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ В ХАРЧОВУ ПРОМИСЛОВІСТЬ УКРАЇНИ Тарасова О. В. 18. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА Бровкіна Ю.О. 19. АНАЛІЗ СТАНУ ТА ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Ощепков О.П., Магденко С.О.	59 66 72 75 85 92 102 110 116 119

зовнішнім негативним впливам (загрозам), забезпечення стабільного функціонування підприємства сьогодні і в майбутньому» [4, с. 17]. Ефективне використання ресурсів як головна мета ресурсно-функціонального підходу, з одного боку відповідає основним цілям розвитку підприємства, але з іншого, в таких визначеннях ідея про захищеність підприємства є недостатньо вираженою.

Найбільш повно взаємодія інтересів підприємства з інтересами зовнішнього середовища відображена у межах гармонізаційного підходу. Під інтересами підприємства розуміють отримання та максимізацію прибутків, таким чином, якщо підприємство досягає такого стану то можна вважати, що воно досягає балансу із зовнішнім оточенням. В межах даного підходу існує також думка, що наявність конкурентних переваг у підприємства дозволить продуктивно взаємодіяти із зовнішнім середовищем, що в свою чергу сприятиме його успішному функціонуванню на ринку [5]. Дійсно, якщо підприємство має низку конкурентних переваг, то це з одного боку, надає йому можливість до простого та розширеного відтворення, з іншого, характеризує його здатність ефективно задовольняти потреби зовнішнього середовища. Таке бачення можна трактувати як індикатор ринкової позиції підприємства, сутність економічної безпеки в такому сенсі скрита.

Економічна безпека підприємства – комплексне поняття, яке необхідно розглядати з позиції захищеності підприємства від зовнішніх та внутрішніх загроз, що може бути досягнуто шляхом ефективного використання ресурсів підприємства сьогодні та в майбутньому.

Література

1. Березін, О.В. Економіка підприємства: навч. посіб. / О.В. Березін, Л. М. Березіна, - К. : Знання, 2009. - 390 с.
2. Шлыков В.В. Комплексное обеспечение экономической безопасности предприятия / В.В. Шлыков; Алетейя, С-Пет-й ун-т МВД России, Рязанский и-т права и экономики МВД России. – Спб: 1999. – 144с.
3. Основы экономической безопасности (Государство, регион, пр-е, личность) /Под ред. Е. А. Олейникова. - М.: Бизнес-школа; Интел-Синтез, 1997. - 288 с.
4. Белоусова І. А. Управлінський облік - інформаційна складова системи економічної безпеки підприємства / І. А.Белоусова;НДІ проблем нац.безп. України, Ун-т ек-и та права"Крок"-Київ:Дорадо-Друк, 2010.–430 с.
5. Лоханова Н. Система управління станом економічної безпеки підприємства: проблемні питання, концепція розвитку / Н.Лоханова//Економіст.- 2005.- №2.- С.52-56.

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Ощепков О.П., к.е.н., доцент

Магденко С.О., асистент

Одеська національна академія харчових технологій

Сучасний етап розвитку виробництва на підприємствах м'ясопереробної галузі безпосередньо залежить від стану, використання та відтворення основних засобів. Вони надають можливість впроваджувати і використовувати сучасні технології. В науковій і навчальній літературі питання відтворення основних засобів, характеристика їх стану та

ефективності використання розглядаються як вітчизняними, так і закордонними вченими, починаючи з А.Сміта. Серед сучасних науковців можна назвати І.М.Бойчик, А.П. Гайдуцького, О.О.Гетьмана, О.І.Гуторова, М.Я. Дмитренко, І.І.Лукінов, П.В.Осіпова, Н.Омельянчика, О.Б.Панасюк, С.В.Покропивного, В.Я.Плаксієнко, Р.В.Сазонова, Н.М.Ткаченко, М.Г.Чумаченка, А.А.Чухна, О.В.Щирську, Я.В.Яшан, ін.

Разом з тим, питання ефективності відтворення та використання основних засобів залишаються актуальними. В першу чергу, це обумовлено необхідністю подальшого дослідження структурного підходу до відтворення основних засобів та оптимізації джерел інвестування для відтворювального процесу. При цьому акцент ставиться не просто на відтворення, а відтворення на новітній інноваційній базі.

Аналіз структури основних засобів пов'язано з тим, що різні елементи основних засобів виконують різні функції в процесі виробництва, тому і значущість їх різна. Технологічна структура основних засобів – це співвідношення різних груп основних засобів у їх загальній вартості. Розглянемо технологічну структуру основних засобів підприємства, яка пропонується П(С)БО 7 «Основні засоби»:

- Будівлі, споруди та передавальні пристрої;
- Машини та обладнання;
- Транспортні засоби;
- Інструменти, прилади, інвентар.

При розрахунках показника ефективності використання основних засобів, ми враховуємо всю сукупність основних засобів, тоді як будівлі, споруди, інвентар, більшість транспортних засобів і

передавальних пристроїв не приймають безпосередню участь у виробничому процесі. Їх відносять до пасивної частини основних засобів. В свою чергу, машини, обладнання, інструменти, прилади відносять до активної частини основних засобів. Тому важливо визначити динаміку зміни активної частини основних засобів, їх стан і оновлення. Для кожної галузі структура основних засобів має власні особливості, які треба враховувати.

Питання відтворення основних засобів та їх оновлення залежить не тільки від амортизаційної, а й від технічної політики підприємства. В умовах ринкових відносин і самостійності суб'єктів господарювання підприємства практично не створюють амортизаційний фонд і абсолютна більшість коштів спрямована на поповнення оборотних коштів. В першу чергу це відноситься до підприємств, які переробляють сільськогосподарську сировину. До них відносяться і підприємства м'ясопереробної галузі.

Для характеристики стану підприємств м'ясопереробної галузі розглянемо низку підприємств із різних регіонів України, які є прибутковими. Розглянемо відповідно відтворення за елементами основних засобів.

Дані результатів проведеного аналізу стану та відтворення основних засобів, наведених у табл. 1, свідчать, що структура основних засобів значно відрізняється по підприємствах. Разом з тим можна констатувати, найбільш питому вагу в структурі займають будівлі та споруди від 56,5 % на ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат» до 83,7 % на ПАТ «Мелітопольський м'ясокомбінат». Також можна визначити, що суттєвої зміни за останній рік в

структурі основних засобів не відбулося (в межах одного відсотка), крім ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат», на якому збільшилась питома вага машин і обладнання з 20,9 % до 23,6 % та зменшилась питома вага транспортних засобів з 7,1 % до 5,7 %.

Таблиця 1 – Стан і оновлення основних засобів

Елементи основних засобів	ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат»			ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат»			ПАТ «Мелітопольський м'ясокомбінат»			ПАТ «Івано-франківський м'ясокомбінат»		
	Структура основних засобів, %		Коеф. оновлення	Структура основних засобів, %		Коеф. оновлення	Структура основних засобів, %		Коеф. оновлення	Структура основних засобів, %		Коеф. оновлення
	Початок року	Кінець року		Початок року	Кінець року		Початок року	Кінець року		Початок року	Кінець року	
Будівлі та споруди	67,7	66,7	0,129	56,5	56,6	0,0	83,7	82,5	0,276	62,4	61,2	0,058
Машини й обладнання	20,9	23,6	0,312	23,8	23,9	0,077	14,3	14,5	0,312	33,6	34,5	0,011
Інструменти, прилади, інвентар	4,30	4,0	0,157	0,4	0,3	0,21	1,2	2,1	0,591	1,2	1,3	0,044
Транспортні засоби	7,1	5,7	0,075	19,3	19,2	0,00	0,8	0,9	0,333	2,8	3,0	0,00
Разом	100	100	*	100	100	*	100	100	*	100	100	*

Зміна структури основних засобів здійснювалась на підприємствах за рахунок введення нових засобів. Так, вартість будівель і споруд на ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат» збільшилась на 12,0%, на ПАТ «Мелітопольський м'ясокомбінат» - на 38,0%, вартість машин і обладнання відповідно на 13,2% і 14,8%, додатково зросли приладі та інструменти - на 17,6%.

Також нами було проаналізовано процес оновлення основних засобів та їхній стан. Виходячи зі структури основних засобів та їх руху, практично оновлення було лише на двох підприємствах: ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат» та ПАТ

«Мелітопольський м'ясокомбінат». Коефіцієнт оновлення будівель і споруд відповідно склав 0,129 та 0,276, коефіцієнт оновлення машин і обладнання дорівнює 0,312 та 0,312. На інших двох підприємствах ці коефіцієнти незначні або нульові.

Важливим моментом аналізу стану основних засобів є те, що на всіх підприємствах достатньо висока ступень придатності машин та обладнання - від 58,0 % до 73,2%, але будівлі мають значну величину зносу, так на ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат» будівлі і споруди мають знос до 83 %.

Така характеристика стану і руху основних засобів прибуткових підприємств. Зовсім інша ситуація на збиткових підприємствах. Наприклад, ПАТ «Кременчукм'ясо», ПАТ «Комплекс Безлюдівський м'ясокомбінат», ПАТ «Глобинський м'ясокомбінат», ін. На цих підприємствах практично не впроваджується нової техніки, машин і обладнання і коефіцієнт зносу основних засобів більш 60%, коефіцієнт оновлення машин і обладнання коливається від 0,00% до 0,012%. Збиткові підприємства складають більш 60% в галузі, які не спроможні впроваджувати нову техніку, машини і обладнання, тому що вони функціонують за рахунок короткострокових кредитів та поточної кредиторської заборгованості і мають низький рівень ліквідності.

Інша проблема полягає в тому, що зменшується купівельна спроможність населення, що впливає на обсяги та структуру виробництва і реалізації продукції. Населення менше купує сирокочених і в'ялених ковбас, а більше споживає варених і напівкочених ковбас. В наслідок цього підприємства зменшують випуск високорентабельних виробів, що веде до зменшення отриманої маси прибутку. В результаті

розглянутих теоретичних положень і практичних досліджень стану і відтворення основних засобів можна зробити висновок, що ситуація в м'ясопереробній галузі України потребує обов'язково державної підтримки і стимулювання, починаючи з розвитку тваринництва і переробних підприємств галузей АПК.

Література

1. Пархоменко В. Підвищення ефективності використання основних засобів – важливий резерв підвищення ефективності виробництва на підприємстві / В. Пархоменко [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2014_12_16_lutsk/sekcija_1_2014_12_16/pidvishhennja_efektivnosti_vikoristannja_osnovnikh_zasobiv_vazhlij_rezerv_pidvishhennja_efektivnosti_virobnictva_na_pidpriemstvi/74-1-0-1133
2. Кулакова С. Ю. Теоретичні основи відтворення основних фондів підприємства в сучасних умовах / С. Ю. Кулакова [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4134>
3. Материнська О. А. Аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві / О. А. Материнська [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile/9934.pdf>
4. Сайт «Відомості НКЦПФР» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/emitent>

ОЦІНКА РИЗИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМ

Шалений В. А., асистент

Одеська національна академія харчових технологій
На сьогоднішній день в економіці України
триває процес корінних перетворень, пов'язаний з

переходом до цивілізованих ринкових механізмів господарювання. При цьому розвиток підприємництва є одним з основних ланок цього процесу. Існування підприємництва пов'язане з постійним ризиком, що відображено в чинному законодавстві щодо категорії підприємництва. Невизначеність ринкового середовища в цілому, а також суб'єктивний характер прийнятих управлінських рішень викликають необхідність побудови якісної системи оцінки та управління ризиками будь-якого підприємства.

Незважаючи на накопичений значний зарубіжний досвід ризик-менеджменту існують певні труднощі для його застосування в умовах трансформаційних перетворень економіки України. Слід зазначити, що якщо в області управління ризиками в банківській сфері, інвестиційної діяльності є вже значний вітчизняний досвід, то в області безпосередньо виробництва промислової продукції облік ризику носить епізодичний і фрагментарний характер. При цьому слід сказати, що саме в промисловості створюється основна маса додаткової вартості і ефективність її функціонування є основною умовою ефективності економіки в цілому. Крім того, зростаюча динамічність економічних процесів визначає необхідність розробки і застосування нових ефективних механізмів ризик-менеджменту. Саме тому теоретичне обґрунтування методичних підходів, розробка науково-практичних рекомендацій з оцінки та управління ризиками є актуальним і значущим для підприємств промисловості дослідженням. Як було відзначено, основна увага фахівців, що займаються проблемами оцінки та управління ризиками підприємств промисловості зосереджено насамперед на питаннях